

ශ්‍රී ලංකා
ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ
පාර්ලිමේන්තුව

1989 අංක 8 දරන
ධන බදු අධිහාර පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1989 මැයි මස 11 වන දින]

ආණ්ඩුවේ නියමය පරිදි මුද්‍රණය කරන ලදී

1989 මැයි මස 12 වන දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට්
පත්‍රයේ II වන කොටසේ අතිරේකයක් වශයෙන් පළ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුද්‍රණ දෙපාර්තමේන්තුවේ මුද්‍රණය කරන ලදී

කොළඹ රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයෙන් මිල දී ලබාගත හැකිය

මිල : ශත 60 යි.

නැපැල් ගාස්තුව : ශත 75 යි.

1989 අංක 8 දරන ධන බදු අධිභාර පනත

[සහතිකය සටහන් කළේ 1989 මැයි මස 11 වන දින]
එල්.ඩී.-ඔ. 11/80.

පිළිවෙලින් 1989 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් සහ 1990 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂ සඳහා ධන බදු ගෙවීමට යටත් සෑම තැනැත්තකු විෂයයෙහි ම, ඒ තැනැත්තා විසින් ඒ එක් එක් තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු ධන බද්ද අනුසාරයෙන් අධිභාරයක් නියම කිරීම සඳහා ද ඊට සම්බන්ධ හෝ ආනුෂංගික කාරණා සඳහා ද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිස වූ පනතකි.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ:—

1. මේ පනත 1989 අංක 8 දරන ධන බදු අධිභාර පනත යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. දුසුමු කළය.

2. 1989 අප්‍රේල් මස 1 වන දින හෝ ඊට පසුව එහෙත් 1991 මාර්තු මස 31 වන දිනට පසුව නොවන දිනයක ආරම්භ වන (මෙහි මින් මතු මේ පනතෙහි “අදාළ වර්ෂය” යනුවෙන් සඳහන් කරනු ලබන) කවර හෝ තක්සේරු වර්ෂයක් වෙනුවෙන් දේශීය ආදායම් සහන යටතේ ධන බදු අය කරනු ලැබීමට යටත් වන සෑම තැනැත්තෙක් ම, වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියක කුමක් සඳහන් ව තිබුණ ද අදාළ වර්ෂයක් සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු වන ධන බද්ද මත ඒ ඒ අදාළ වර්ෂය සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු වන ධන බද්දෙන් සියයට පහළොවක අනුප්‍රමාණය අනුව වූ (මෙහි මින් මතු “අධිභාරය” යනුවෙන් මේ පනතෙහි සඳහන් කරනු ලබන) අධිභාරයක් ගෙවීමට යටත් වන්නේ ය. ධන බද්ද මත අධිභාරයක් නියම කිරීම.

3. මේ පනත යටතේ අධිභාරය ගෙවීමට යටත් සෑම තැනැත්තකු ම, ඔහු සම්බන්ධයෙන් තක්සේරුවක් කරනු ලබ නොමැති වුව ද, අධිභාරය ගෙවිය යුතු දින.

(i) 1989 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන අදාළ වර්ෂය සඳහා ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු වන අධිභාරයේ මුදලක්—

(අ) 1989 අගෝස්තු මස 15 වන දින හෝ ඊට ප්‍රථම, සියයට පණහකට නො අඩු මුදලක්, සහ

(ආ) 1989 නොවැම්බර් මස 15 වන දින හෝ ඊට ප්‍රථම, ඉතිරි මුදල

කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ගෙවිය යුතු ය. තව ද,

(ii) 1990 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන අදාළ වර්ෂය සඳහා ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු වන අධිභාර මුදලක්—

(අ) 1990 අගෝස්තු මස 15 වන දින හෝ ඊට ප්‍රථම සියයට පණහකට නො අඩු මුදලක්, සහ

(ආ) 1990 නොවැම්බර් මස 15 වන දින හෝ ඊට ප්‍රථම,
ඉතිරි මුදල

කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට ගෙවිය යුතු ය.

පැහැර හැරීම
වෙනුවෙන්
අය කිරීම සහ
ඊට එකතු
කරනු
ලබන මුදල්.

4. (1) අධිභාරයේ වාරිකයක් ගෙවීම සඳහා 3 වන වගන්තියෙහි නිශ්චය කොට ඇත්තේ දිනයෙහි දී හෝ ඊට පෙර ඒ වාරිකය හෝ ඒ වාරිකයෙහි කොටසක් හෝ ගෙවනු නොලැබූ අවස්ථාවක මේ පනතේ කාර්ය සඳහා, අධිභාරයේ ඒ වාරිකය හෝ ඒ කොටස ගෙවීම පැහැර හරිනු ලබ ඇත්තාක් සේ සැලකිය යුතු අතර ඒ අධිභාරය ගෙවිය යුතුව ඇති තැනැත්තා, පැහැර හරින්නා ලෙස සැලකිය යුතු ය.

(2) යම් තැනැත්තකු විසින් ගෙවිය යුතුව ඇති යම් අධිභාරයක් පැහැර හරිනු ලබ ඇති අවස්ථාවක, පැහැර හැර ඇති අධිභාරයට අතිරේකව, පැහැර හරින්නා විසින්—

(අ) පැහැර හැර ඇති මුදල් ප්‍රමාණයෙන් සියයට පහකට සමාන මුදලක් ; සහ

(ආ) පැහැර හරිනු ලබ ඇති යම් මුදල් ප්‍රමාණයක්, පැහැර හැරීම පටන් ගැනීමෙන් පසුව දින තිහක් ඉකුත් වීමට පෙර ගෙවනු නොලැබූ අවස්ථාවක, එය පැහැර හරිනු ලබ පවතින වැඩිදුර එක් එක් මාස තුනක කාලසීමාවක් හෝ ඒ කාලසීමාවේ කොටසක් හෝ වෙනුවෙන්, පැහැර හරිනු ලබ ඇති මුදල් ප්‍රමාණයෙන් සියයට පහකට සමාන වැඩිපුර මුදලක් දණ්ඩන මුදලක් වශයෙන් ගෙවිය යුතු ය :

එසේ වුව ද—

(i) කිසිම අවස්ථාවක දී, මේ වගන්තියේ ඉහතින් වූ විධිවිධාන යටතේ දණ්ඩන මුදලක් වශයෙන් ගෙවිය යුතු මුළු මුදල, පැහැර හරිනු ලබ ඇති අධිභාරයෙන් සියයට පහහත් නොඉක්මවිය යුතු ය ;

(ii) මේ පනත යටතේ අධිභාරය ගෙවීමට යටත් යම් තැනැත්තකු ඒ අධිභාරය වශයෙන්—

(අආ) 1988 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂය සඳහා, දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු බන බද්දෙන්—

(i) 1989 අගෝස්තු මස 15 වන දින දී හෝ ඊට ප්‍රථම 7 1/2% ට නො අඩු මුදලක්, සහ

(ii) 1989 නොවැම්බර් මස 15 වන දින දී හෝ ඊට ප්‍රථම 7 1/2% ට නො අඩු මුදලක්,

1989 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන අදාළ වර්ෂය සඳහා ගෙවූ අවස්ථාවක, සහ

(ආආ) 1989 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂය සඳහා දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු බන බද්දෙන්—

(i) 1990 අගෝස්තු මස 15 වන දින දී හෝ ඊට ප්‍රථම 7 1/2% ට නො අඩු මුදලක්, සහ

(ii) 1990 අගෝස්තු මස 15 වන දින දී හෝ ඊට ප්‍රථම 7 1/2% ට නො අඩු මුදලක්,

1990 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන අදාළ වර්ෂය සඳහා ගෙවූ අවස්ථාවක, ඔහු විසින් ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රමාණය ඉක්මවා, ඒ අදාළ වර්ෂය සඳහා ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු අධිකාරයේ අතිරික්තය—

(i) 1989 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන අදාළ වර්ෂය සම්බන්ධයෙන් වන විට, 1990 නොවැම්බර් මස 30 වන දින දී හෝ ඊට ප්‍රථම ගෙවුවහොත්, සහ

(ii) 1990 අප්‍රේල් මස 1 වන දිනයෙන් ආරම්භ වන අදාළ වර්ෂය සම්බන්ධයෙන් වන විට, 1991 නොවැම්බර් මස 30 වන දින දී හෝ ඊට ප්‍රථම ගෙවුවහොත්,

3 වන වගන්තිය යටතේ ඒ තැනැත්තා විසින් කරනු ලැබීමට නියමිත ගෙවීම් වෙනුවෙන්, මේ වගන්තිය යටතේ ඔහු කිසිදු දණ්ඩනයකට යටත් නොවන්නේ ය.

(3) මේ වගන්තිය යටතේ ගෙවිය යුතු යම් දණ්ඩන මුදලක් අඩු කිරීම හෝ අත්හැර දැමීම යුක්ති සහගත යැයි හා සාධාරණ යැයි සියලු අවස්ථානුගත කරුණු අනුව කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාට පෙනී යන්නේ නම්, ඔහු විසින් ඒ දණ්ඩන මුදල එසේ අඩු කරනු ලැබිය හැකි ය නැතහොත් ; අත් හරිනු ලැබිය හැකි ය.

5. දේශීය ආදායම් පනත යටතේ ගෙවිය යුතු වන බන බදු හා සම්බන්ධව වාර වාර්තා සැපයීම සම්බන්ධයෙන් ද ඒ බද්ද තක්සේරු කිරීම, තක්සේරුවට විරුද්ධව අභියාචනා කිරීම, ඒ බද්ද ගෙවීම, අයකර ගැනීම සහ ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ද දේශීය ආදායම් පනතේ XIII වන පරිච්ඡේදයේ සහ XVII සිට XIX දක්වා වූ පරිච්ඡේදවලදී XXI සිට XXVI දක්වා වූ පරිච්ඡේදවලදී

දේශීය ආදායම් පනතේ ඇතැම් විධිවිධාන අදාළ විය යුතු බව.

ඇති විධිවිධාන, අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම් සහිතව, මේ පනත යටතේ ගෙවිය යුතු අධිභාරය සම්බන්ධව වාර්තා සැපයීම සම්බන්ධයෙන්ද, ඒ අධිභාරය තක්සේරු කිරීම, තක්සේරුවට විරුද්ධව අභියාචනා කිරීම, එම අධිභාරය ගෙවීම, අයකර ගැනීම සහ ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් ද මෙහි පහත දැක්වෙන සුළු වෙනස් කිරීම් වලට යටත් ව අදාළ වන්නේ ය.

(අ) දේශීය ආදායම් පනතේ 92(1) වන වගන්තිය හෝ 92(2) වන වගන්තිය හෝ යටතේ යම් අදාළ වර්ෂයක් සඳහා ස්වකීය ධනය පිළිබඳ වාර වාර්තාවක් යම් තැනැත්තකු විසින් සපයනු ලැබුවහොත්, ඒ වර්ෂය සඳහා මේ පනත යටතේ ඔහු විසින් ගෙවිය යුතු අධිභාරය පිළිබඳ වාර වාර්තාවක් සැපයීමට ඒ තැනැත්තාට මේ පනත මගින් පනවන ලද නියමය අනුව ප්‍රමාණවත් ලෙස කටයුතු කර ඇතැයි සලකනු ලැබිය යුතු ය;

(ආ) දේශීය ආදායම් පනත යටතේ යම් තැනැත්තකු විසින් යම් අදාළ වර්ෂයක් සඳහා ගෙවිය යුතු ධන බද්ද සම්බන්ධයෙන්, ඒ තැනැත්තා විෂයෙහි තක්සේරුකරුවකු විසින් තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් හෝ කරනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ තක්සේරුකරු විසින් ඒ අවස්ථාවේ දී ම සහ එම ආකෘතියෙහි ම මේ පනත යටතේ ඒ වර්ෂය සඳහා ඒ තැනැත්තා විසින් ගෙවිය යුතු අධිභාරය සම්බන්ධයෙන්, අවස්ථාවෝචිත පරිදි තක්සේරුවක් හෝ අතිරේක තක්සේරුවක් හෝ කරනු ලැබිය හැකිය. අවස්ථා වෝචිත පරිදි ඒ තක්සේරු හෝ අතිරේක තක්සේරු පිළිවෙලින් ඒ ඒ පනත් යටතේ නිකුත් කරන ලද වෙන වෙනම වූ තක්සේරු ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය;

(ඇ) දේශීය ආදායම් පනත යටතේ යම් තැනැත්තකු සම්බන්ධයෙන් යම් අදාළ වර්ෂයක් සඳහා අයකරන ධන බද්දේ ප්‍රමාණය සඳහන් කරමින්, දේශීය ආදායම් පනතේ 116 වන වගන්තිය යටතේ, ඒ තැනැත්තාට තක්සේරු දැන්වීමක් දෙනු ලබන අවස්ථාවක, ඒ වර්ෂය සඳහා, මේ පනත යටතේ ඒ තැනැත්තා සම්බන්ධයෙන් අය කරන අධිභාර මුදල ද ඒ දැන්වීමෙහි ඇතුළත් කරනු ලැබිය හැකිය. ඒ දැන්වීම්, පිළිවෙලින් ඒ ඒ පනත් යටතේ නිකුත් කරන ලද වෙන වෙනම වූ දැන්වීම් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය;

(ඈ) දේශීය ආදායම් පනත යටතේ යම් අදාළ වර්ෂයක් සඳහා ගෙවිය යුතු ධන බද්දේ තක්සේරුවට විරුද්ධව අභියාචනා යක් කරනු ලබ ඇති අවස්ථාවක ඒ අභියාචනයට, මේ පනත යටතේ ඒ වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු අධිභාරයට විරුද්ධව කරන ලද අභියාචනයක් ද ඇතුළත් වන ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු අතර, ඒ අභියාචනය ඒ අනුව තීරණය කරනු ලැබිය යුතු ය;

(ඉ) දේශීය ආදායම් පනතේ XXI වන පරිච්ඡේදය යටතේ මහේස්ත්‍රාත්වරයකු වෙත සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබූ හෝ යම් තැනැත්තකු වෙත දැන්වීමක්, ප්‍රකාශයක් හෝ සහතිකයක් නිකුත් කරනු ලැබූ අවස්ථාවක, අවස්ථා වෝචිත පරිදි ඒ දැන්වීමෙහි, ප්‍රකාශයෙහි හෝ සහතිකයෙහි, මේ පනත යටතේ ගෙවීම පැහැර හැර ඇති යම් අධිභාරයක විස්තර ද ඇතුළත් විය හැකි ය. අවස්ථාවෝචිත පරිදි ඒ දැන්වීම්, ප්‍රකාශ හෝ සහතික පිළිවෙලින් ඒ ඒ පනත යටතේ නිකුත් කරන ලද වෙන වෙනම වූ දැන්වීම්, ප්‍රකාශ හෝ සහතික ලෙස සලකනු ලැබිය යුතු ය.

6. මේ පනතේ සිංහල හා දෙමළ භාෂා පාඨ අතර අනනුකූලතාවක් ඇතිවුවහොත් එවිට සිංහල පාඨය බලපැවැත්විය යුතු ය.

අනනුකූලතාවක් පවතින විට දී සිංහල පාඨය බලපවත්වන බව.

7. පද සම්බන්ධය අනුව අනාර්ථයක් අවශ්‍ය වේ නම් මිස, මේ පනතෙහි “තක්සේරුකරු”, “කොමසාරිස් ජනරාල්”, “තැනැත්තා” සහ “තක්සේරු වර්ෂය” යන යෙදුම්වල, දේශීය ආදායම් පනතේ, එම යෙදුම්වලට පිළිවෙලින් දී ඇති අර්ථයම ඇත්තේ ය.

අර්ථ නිරූපණය.

“දේශීය ආදායම් පනත” යන්නෙන් 1979 අංක 28 දරන දේශීය ආදායම් පනත අදහස් වේ;

“ධන බද්ද” යන්නෙන්, දේශීය ආදායම් පනත යටතේ නියම කර අයකර ගන්නා ධන බද්ද අදහස් වේ.

පාර්ලිමේන්තුවේ පනත් කෙටුම්පත්වල සහ පනත්වල වාර්ෂික දායක මිල (දේශීය) රු. 177 කි. (විදේශීය) රු. 236 කි. කොළඹ 1, රජයේ ප්‍රකාශන කාර්යාංශයේ අධිකාරී වෙත සෑම වර්ෂයකම දෙසැම්බර් මස 15 වැනි දිනට පෙර දායක මුදල් ගෙවා පසුව එළඹෙන එක් එක් වර්ෂය සඳහා ඊට, ලිඛිතව ඇති ය.